

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610-16571443
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

26 Ağustos 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET EMİN EKMEN'İN
TBMM 7/36471 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

7/36471 9K45

SORULAR

Mersin'in Silifke ilçesine bağlı Taşucu beldesinde yer alan liman, tarihsel olarak Akdeniz kıyısının önemli balıkçılık, turizm ve yerleşim merkezlerinden biri olup, doğal yapısı ve sosyo-ekonomik profili itibarıyla bölgedeki vatandaşların geçimi, yazlık turizm ve çevreyle uyumlu kalkınma ilkeleri açısından hassas bir konumda yer almaktadır. Ancak son yıllarda bu liman üzerinden yoğunlaşan canlı büyükbaş hayvan sevkiyatları hem çevresel hem de toplumsal boyutlarıyla kamuoyunda artan bir tedirginliğe yol açmaktadır.

Hayvan sevkiyatları sırasında ortaya çıkan yoğun koku, dışkı akıntıları, taşıma sıvılarının sızması, sevkiyat sonrası zeminde biriken atıkların liman altyapısı tarafından yeterince absorbe edilememesi gibi nedenlerle; bölgedeki vatandaşlar ciddi biçimde etkilenmekte, yaşam kalitesi düşmekte ve kamu sağlığı tehdit altına girmektedir. Ayrıca hayvansal atıkların drenaj sistemleri yoluyla denize karıştığına ve böylece deniz ekosisteminde geri dönüşü zor etkiler bıraktığına dair çeşitli iddialar, yerel basında ve çevre örgütlerinin açıklamalarında yer bulmaktadır.

Sevkiyatların düzenli hale gelmesine rağmen Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) süreçlerinin ya işletilmediği ya da yalnızca biçimsel bir denetim aracı olarak kullanıldığı yönündeki eleştiriler ciddi bir yönetim sorununa işaret etmektedir. Liman sahasında atık su arıtma, dezenfeksiyon alanı, sızdırmazlık altyapısı gibi zorunlu çevre koruma önlemlerinin yeterince devreye alınmadığı, kamuoyuna yansıyan görüntülerde açıkça görülmektedir. Bu durum hem Çevre Kanunu'nun hem de Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri ile bağdaşmamaktadır.

Öte yandan Taşucu Limanı'nın bulunduğu bölge, kentleşme baskısı altındaki kıyı yerleşimlerinden biri olup, limanın çevresinde konut alanları, yazlık siteler ve kıyı turizmine yönelik işletmeler bulunmaktadır. Söz konusu canlı hayvan sevkiyatlarının plansız ve halktan kopuk bir biçimde yürütülmesi, Mersin ili bütününde yürütülmesi gereken kıyı yönetim planlamaları ile de çelişmektedir.

Ayrıca, taşıma sırasında hayvanların refahı, sağlık kontrolü ve taşımacılık koşullarına dair ulusal mevzuatın ne ölçüde uygulandığı, nakliye yapan firmaların hayvan atıklarını nasıl bertaraf ettiği, boşaltma alanında veteriner kontrolü olup olmadığı gibi hususlar da ciddi biçimde denetime muhtaçtır.

Tüm bu veriler ışığında; bu sürecin kamu yararına hizmet edip etmediği, bölgedeki vatandaşların talepleri ve çevre örgütlerinin uyarılarının dikkate alınıp alınmadığı, ilgili Bakanlıkların görev alanlarına giren çevresel denetim, hayvan sağlığı, halk sağlığı, liman altyapısı, turizm planlaması ve kent estetiği gibi birçok konuda açıklıkla sorgulanmalıdır.

Bu gerekçelerle, Taşucu Limanı'nda yürütülen canlı büyükbaş hayvan sevkiyatlarının tüm boyutlarıyla denetlenmesi, çevresel etkilerinin analiz edilmesi ve vatandaşların şikâyetlerinin karşılık bulup bulmadığının sorgulanması elzemdir.

Bu bağlamda;

- 1)Taşucu Limanı'nda yürütülen büyükbaş hayvan sevkiyatları için son 3 yıl içinde kaç ÇED başvurusu yapılmış, kaçına "ÇED Gerekli Değildir" veya "ÇED Olumlu" karar verilmiştir?
- 2)Sevkiyatlar sırasında hayvan dışkısı, idrarı ve taşıma sularının liman sahasında veya çevresindeki yerleşim alanlarına sızmasını önlemeye yönelik olarak hangi çevre koruma sistemleri (atık yönetimi, drenaj, sızdırmazlık önlemleri) yürürlüktedir?
- 3)Liman sahasında düzenli olarak deniz suyu kalitesi, sediment yapısı, koku ölçümleri yapılmakta mıdır? Son 3 yılın ölçüm sonuçları kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
- 4)Taşucu gibi turistik bir beldede, yerleşim alanı ile liman sevkiyat alanının iç içe bulunması karşısında Bakanlığınızın risk azaltıcı planlama çalışması veya taşınma/alternatif alan değerlendirmesi olmuş mudur?
- 5)Bölgeye dair Bakanlığınızca hazırlanmış herhangi bir "koku haritası", deniz yüzeyi kirlilik tespiti" veya "ekosistem etki analizi" bulunmakta mıdır?
- 6)Bölgedeki vatandaşların şikâyetleri kapsamında Çevre Denetim ekiplerinin bölgeye gerçekleştirdiği inceleme ve yaptırımlar olmuş mudur? Olmuşsa, tarih ve içerikleri nelerdir?

CEVAPLAR

1)Taşucu Limanı sahasında gerçekleştirilen canlı hayvan- büyükbaş hayvan yükleme boşaltma faaliyetleri, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın canlı hayvan ithalatı politikası gereği yerine getirilmektedir.

29.07.2022 tarih ve 31907 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında yapılan incelemede; Limanlarda yürütülen yük elleçleme ve taşıma faaliyetleri, mevcut izinli liman sahası içerisinde gerçekleştirilen operasyonel sevkiyat işlemleri, Yönetmeliğin Ek-1 ve Ek-2 listelerinde ayrı bir ÇED sürecine tabi faaliyet olarak tanımlanmamaktadır.

Bu nedenle; Son 3 yıl içerisinde büyükbaş hayvan sevkiyatlarına ilişkin ayrı bir ÇED başvurusu yapılmadığı gibi bu faaliyet özelinde verilmiş "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı bulunmamaktadır. Faaliyetler, mevcut liman işletme izinleri kapsamında sürdürülmektedir.

2)Ceyport Taşucu Liman sahasında gerçekleştirilen canlı hayvan sevkiyat faaliyetleri sırasında çevresel etkilerin önlenmesi amacıyla operasyonel kontrol ve saha düzeni esas alınarak çeşitli tedbirler uygulanması adına Mersin İl Müdürlüğümüzce denetimler gerçekleştirilmekte olup sevkiyat işlemleri liman sahası içerisinde, yerleşim alanlarından ayrılmış operasyon bölgelerinde yapılmaktadır.

Hayvan transfer işlemleri kontrollü yükleme alanlarında ve rıhtım üzerinde sınırlı süreli operasyonlar şeklinde yürütülmektedir. Aktarma noktalarında yüzeylerin temizlenebilir ve geçirimsiz özellikte olmasına dikkat edilmekte olup olası kirlenmelerin zemine nüfuz etmesi önlenmektedir. Sevkiyat süresince oluşabilecek katı hayvansal atıklar gecikmeksizin mekanik yöntemlerle (küreme, toplama vb.) alınarak uygun atık toplama ekipmanlarında biriktirilmektedir. Operasyon alanlarında sıvı oluşumunu artıracak uygulamalardan kaçınılmakta, faaliyetler mümkün olduğunca kuru temizlik esasına göre yürütülmektedir. Toplanan atıklar ilgili atık yönetimi uygulamaları kapsamında kontrol altına alınarak sahadan uzaklaştırılmakta olup İl Müdürlüğümüzce de gerekli bilgi paylaşımında bulunmaktadır.

3-4-5)Taşucu Limanı sahasında yürütülen faaliyetler kapsamında deniz ortamının korunmasına yönelik izleme çalışmaları ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Liman sahasında gerçekleştirilen genişletme çalışmaları sırasında yapılan dip tarama faaliyetleri kapsamında, deniz suyu kalitesinin izlenmesi amacıyla başlangıçta numune alımı gerçekleştirilmiş ve analiz çalışması yapılmıştır. Söz konusu çalışmalar çerçevesinde deniz ortamının fiziksel ve kimyasal özellikleri kontrol edilerek faaliyetlerin çevresel etkileri takip edilmiştir.

Ayrıca liman sahasına yakın konumda bulunan Taşucu Halk Plajı için deniz suyu kalitesi, T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülen yüzme suyu izleme programı kapsamında düzenli olarak analiz edilmekte ve sonuçlar kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Yapılan analiz sonuçlarına göre yüzme alanının su kalite sınıfının “Mükemmel” seviyede olduğu görülmekte olup bu durum, liman faaliyetlerinin yüzme suyu kalitesi üzerinde olumsuz bir etkisinin bulunmadığını göstermektedir. Liman sahasında yürütülen operasyonlar sırasında deniz ortamına doğrudan kirletici deşarj yapılmamakta olup faaliyetler çevre koruma esasları doğrultusunda kontrollü şekilde sürdürülmektedir.

Bilindiği üzere 2019/9 sayılı “Deniz Çöpleri İl Eylem Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması Genelgesi” ise deniz çöpleri ile etkin bir şekilde mücadele etmek amacıyla atılacak adımları, kurumlar nezdinde yapılacak iş ve işlemlerin ne şekilde planlanacağını belirleyen kılavuz niteliği taşımaktadır. Diğer taraftan ilgili kurumların katılımıyla oluşturulan komisyon tarafından gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde 2025-2029 yıllarını kapsayacak şekilde 5 yıllık Mersin İli Deniz Çöpleri Eylem Planı (DÇEP) hazırlanmış ve İl Mahalli Çevre Kurulunun 08.10.2024 tarihli ve 2024/34 sayılı MÇK’da alınan karar ile yürürlüğe girmiştir. Bununla birlikte Mersin İli Deniz Çöpleri Eylem Planı (MDÇEP) İl Müdürlüğümüz web sitesinde yayınlanmış olup, planın uygulanmasında sorumluluk verilmiş kurum/kuruluşların görev ve sorumlulukları planda yer alan “İş Termin Planı” tablosunda belirtilmiştir. 321 km’lik sahil şeridi bulunan Mersin İlimizde Deniz Çöpleri Eylem Planı aktif şekilde uygulanmakta olup, görev, yetki ve sorumluluk vermiş olduğumuz bütün kurum, kuruluş ve işletmelerden toplanan deniz çöpleri ve yapılan diğer tüm faaliyetlere kadar 3er aylık periyotlarda Müdürlüğümüze rapor sunulmakta, yıl sonunda da yıllık deniz çöpleri faaliyet raporları Bakanlığımıza sunulmaktadır.

6)İlgili kurumlar nezdinde canlı hayvanların gemiden tahliye sürecinin kısaltılması, bu süre içerisinde kötü koku oluşumunun minimize edilmesi, oluşan hayvan atıklarının temizlenmesi ve denize/kıyıya dökülmesinin önlenerek oluşan kötü kokunun azaltılması/bastırılması yönünde gelen şikayetler doğrultusunda gerekli durumlarda denetimler gerçekleştirilmektedir.